

Ulkoasiainvaliokunta

Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Suomen osallistumisesta Ukrainaa tukevaan Operaatio Legioon

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Suomen osallistumisesta Ukrainaa tukevaan Operaatio Legioon (VNS 4/2026 vp): Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty puolustusvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- puolustusvaliokunta PuVL 11/2026 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lähetystöneuvos Anni Salmia, ulkoministeriö
- erityisasiantuntija Kuisma Kinnunen, puolustusministeriö
- majuri Pekka Lehto, Pääesikunta
- erikoissuunnittelija Eevi Pöntinen, Pääesikunta

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Johdanto

(1) Valtioneuvosto on antanut eduskunnalle sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetuin lain (211/2006) 3 §:n 1 momentin mukaisesti selonteon Suomen osallistumisesta Ukrainaa tukevaan operaatio Legioon enintään 40 sotilaalla. Tämä sisältää osallistumisen operaation esikunta-, tuki- ja koulutustoimintaan EU- ja Nato-maiden alueella.

(2) Valtioneuvosto kuulee eduskuntaa asiassa selontekomenettelyllä ratkaisuehdotuksen koskiessa tehtävää, joka ei perustu YK:n turvallisuusneuvoston valtuutukseen. Valiokunnalla ei ole huomauttamista valitun päätöksentekomenettelyn suhteen.

Valiokunnan mietintö UaVM 6/2026 vp

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa

(3) Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu intensiivisenä viidettä vuotta huolimatta Yhdysvaltojen johtamista ponnisteluista mahdollisen tulitauon ja rauhansopimuksen aikaansaamiseksi. Venäjän hyökkäyssota on aiheuttanut Ukrainassa valtavaa tuhoa ja inhimillistä kärsimystä sekä muuttanut perustavanlaatuisesti Euroopan turvallisuustilannetta. Yhdysvallat, Naton liittolaiset, EU ja EU:n jäsenvaltiot ja läheiset kumppanimaat ovat tukeneet Ukrainaa Venäjän täysimittaisen hyökkäyssodan alkamisen jälkeen merkittävällä poliittisella, taloudellisella, humanitaarisella ja sotilaallisella tuella. Ukrainan neuvotteluasetelman tukemisen ja puolustustaistelun jatkumisen kannalta puolustustuki on ratkaisevaa.

Suomen tuki Ukrainalle

(4) Venäjän hyökkäyssodan alkamisen jälkeen Suomi on osoittanut tukea Ukrainaan kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun, siviilipuolen materiaalituen ja puolustusmateriaalituen kautta yli 4,1 miljardilla eurolla. Mukaan on laskettu tilapäistä suojelua saaneiden ukrainalaisten vastaanottoon kohdistetut kulut. Suomi on tehnyt päätökset 33 puolustustarvikepaketista, ja puolustusmateriaalituen korvausarvo on noin 3,2 miljardia euroa. Puolustusministeriö on lisäksi käynnistänyt helmikuussa 2025 Ukrainalle 660 miljoonan euron tukiohjelman vuosille 2025-2027, jolla kohdistetaan tilaukset kotimaan puolustusteollisuudelle. Ukraina on hallituskaudella Suomen suurin kehitysyhteistyön kumppanimaa sekä humanitaarisen avun kohdema. Ukrainatuki on henkilömäärältään Suomen toiseksi suurin sotilaallisen kriisinhallinnan konteksti. Selonteon mukaan on odotettavissa, että myös Suomeen kohdistuu odotuksia edelleen lisätä tukea Ukrainalle aseapu- ja jälleenrakennustarpeiden myötä.

(5) Suomen Ukrainalle antama sotilaallinen koulutustuki on merkittävä osa Suomen Ukrainalle antamaa puolustustukea ja se koostuu useasta eri kokonaisuudesta. Koulutustukea annetaan osallistumalla EU:n sotilaalliseen EUMAM Ukraine -avustusoperaatioon (EU Military Assistance Mission in Support of Ukraine), Iso-Britannian johtamaan Interflex-operaatioon sekä Naton Ukrainalle antamaan turvallisuus- ja koulutustuki NSATU:un (NATO Security Assistance and Training for Ukraine).

(6) Lisäksi Suomi on maaliskuusta 2026 lähtien osallistunut Pohjoismaiden ja Baltian maiden Ukrainaa tukevan aloitteen johto-osaan ja sen puitteissa annettavaan koulutustukeen EU- ja Nato-maissa kymmenellä sotilaalla. Ulkoasiainvaliokunta korostaa koordinaation tärkeyttä näiden Ukrainan asevoimia kouluttavien aloitteiden ja organisaatioiden kesken.

(7) Laajamittaisen sodankäynnin alettua helmikuussa 2022 Ukrainan asevoimat tarvitsivat koulutustukea kansainvälisiltä kumppaneilta. Sitten Ukrainan asevoimat on kehittänyt omaa kansallista koulutuskykyään merkittävästi rintamalla saatujen kokemusten perusteella, ja samalla tarpeet kumppanimaiden koulutusoperaatioiden suhteen ovat eläneet jatkuvasti.

(8) Ukrainan parantunut koulutuskyky ja koulutuskapasiteetti, ja toisaalta haastava rintamatilanne, on johtanut siihen, että Ukraina on keskittänyt koulutusta Ukrainan maaperälle tai sen välittömään läheisyyteen. Saadun selvityksen mukaan kaikissa edellä mainituissa koulutusoperaatioissa on tulossa syksyn 2026 aikana merkittäviä muutoksia koulutettavien

Valiokunnan mietintö UaVM 6/2026 vp

määrien laskiessa. Valiokunta käsittelee Ukrainan sotilaallisen kouluttamisen kokonaiskuvaa tarkemmin kriisinhallintakatsauksen (UTP 16/2026 vp) käsittelyn yhteydessä syksyllä 2026.

(9) Ukrainan muuttuneiden tarpeiden perusteella myös Pohjoismaiden ja Baltian maiden Ukrainaa tukeva aloite on tarkentunut ja sen toteuttamiseksi on johtovaltio Norjan toimesta syksyn 2025 aikana perustettu Operaatio Legio.

Operaatio Legion keskeinen sisältö ja tavoitteet

(10) Operaatio Legion tavoitteena on kouluttaa ja varustaa erilaisia sotilaallisia suorituskykyjä Ukrainan tarpeiden perusteella. Operaatioon ei sisälly sotilaallisten voimakeinojen käyttöä. Samalla toiminnan luonne on muuttunut yksittäisistä lyhytkestoisista kursseista jatkuvaksi koulutustoiminnaksi pysyvässä tukikohdassa Puolassa, Operaatio Legion puitteissa. Muutoksen myötä yksittäisistä koulutustapahtumista on luovuttu ja siirrytty pidempiin koulutuskausiin. Johtovaltio edellyttää, että osallistujamaiden on lähetettävä täysiä koulutuskokoonpanoja, jotka vastaavat yhden koulutuskokonaisuuden toteuttamisesta. Tämä edellyttää tällä hetkellä noin 20 sotilaan osastoa.

(11) Operaatio Legio perustuu Ukrainan esille tuomiin tarpeisiin. Johtovaltiona toimii Norja. Operaatio on käynnistännyt koulutustoiminnan Puolassa sijaitsevassa koulutuskeskuksessa (Camp Jomsborg). Tällä hetkellä koulutuskeskuksessa annetaan perus- ja erikoiskoulutusta sekä johtajakoulutusta. Koulutusaiheet voivat muuttua Ukrainan tarpeiden perusteella. Toimintaan osallistuvat Norjan lisäksi muut Pohjoismaat, Baltian maat sekä Puola.

(12) Operaation johtovaltio Norja on tässä vaiheessa esittänyt Suomelle täytettäväksi noin 30 tehtävää, jotka liittyvät operaation esikunta-, tuki- ja koulutustoimintaan. Tehtävistä noin puolet on suoraan koulutukseen liittyviä, ja puolet sitä tukevia esikunta- ja tukitehtäviä. Tehtäviin voidaan sijoittaa reserviläisiä. On myös mahdollista, että koulutuskeskuksen edelleen kasvaessa Suomelle esitetään täytettäväksi lisätehtäviä.

(13) Selonteossa Suomen esitetään osallistuvan Operaatio Legioon enintään 40 sotilaalla. Operaation päättymisajankohtaa ei voida ennalta määrittää. Tästä syystä osallistuminen toteutetaan määräaikaisena päättyen viimeistään 31.3.2028. Mahdolliset Suomen kansallista osallistumista koskevat muutokset käsitellään sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain mukaisesti. Operaatio Legion pääasiallinen toiminta-alue on Puolassa. Lisäksi tiettyjä johtoesikunnan toimintoja toteutetaan Norjassa. Operaation liittyvä toiminta- ja tukialue rajautuu EU- ja Nato-maiden alueelle. Saadun selvityksen mukaan operaatioon osallistuva Puolustusvoimien henkilöstö ei toimi Ukrainan alueella.

(14) Valiokunta kiinnittää huomiota puolustusvaliokunnan lausuntoon reserviläisten osaamispuheen hyödyntämisestä mahdollisimman laajasti operaatio-osallistumisessa. Tämä on tärkeää siksi, että uudet Nato-velvoitteet ja tiivistyvä kansainvälinen puolustusyhteistyö asettavat suuren haasteen kantahenkilökunnan käytettävyydelle. Reserviläisten mahdollisimman laajamittainen käyttö erilaisissa kansainvälisissä tehtävissä helpottaa osaltaan tätä painetta (PuVL 11/2026 vp).

Valiokunnan mietintö UaVM 6/2026 vp

(15) Ulkoasiainvaliokunta pitää hyvänä, että suomalaissotilaiden koulutustoiminta Puolassa perustuu jatkossa lakiin sotilaallisesta kriisinhallinnasta (211/2006) kansainvälistä apua, yhteistoimintaa tai muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta (418/2017) annetun lain sijasta. Saadun selvityksen mukaan sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain perusteella tapahtuva toiminta takaa, että operaatioon osallistuville reserviläisille turvataan oikeus palata siviilitehtäväänsä koulutustehtävän päättymisen jälkeen.

Operaation uhka-arvio

(16) Ukrainalaisten kouluttaminen EU:n alueella vertautuu uhka-arvioltaan perinteisten kriisinhallintaoperaatioiden uhkien sijasta lähinnä vastatiedustelu-uhkiin Euroopassa. Henkilöstöön kohdistuva vakoilun uhka on maantieteellisesti Venäjää lähellä olevissa operaatioissa ja Ukrainan tukeen liittyvissä toiminnoissa jatkuvaa ja korkeaa.

(17) Operaatioissa toimitaan Euroopassa ja tuetaan eurooppalaista sotaa käyvää maata ja sen sotilaita, mihin suomalaisen sotilaan on helppo samaistua. Nämä operaation erityispiirteet voivat altistaa sijaistraumatisoitumiseen helpommin kuin kaukaisemmassa toimintaympäristössä tapahtuvissa kriisinhallintaoperaatioissa. Selkeä oireilu voi alkaa viiveellä myös vasta palveluksen päättymisen jälkeen. Uhka-arviota tarkennetaan tarvittaessa.

(18) Valiokunta edellyttää, että valtioneuvosto informoi eduskuntaa asianmukaisesti, mikäli uhka-arviossa tapahtuu muutoksia.

Suomen osallistumisen kustannukset

(19) Edellä kuvatun kansallisen osallistuminen kustannusarvio 40 sotilaan 12 kuukauden kustannuksista olisivat 9,0 miljoonaa euroa. Tämä summa jakautuu siten, että ulkoministeriön momentilta 24.10.20 katettaisiin 4,4 miljoonaa euroa (henkilöstömenot ja rotaatiokoulutus) ja puolustusministeriön momentilta 27.30.20 4,6 miljoonaa euroa (mukaan lukien perustaminen, ylläpito, kuljetukset, materiaali).

(20) Vuoden 2026 osalta kustannukset olisivat 2,9 milj. euroa jakautuen seuraavasti: UM 1,65 miljoonaa euroa ja PLM 1,25 miljoonaa euroa. Ulkoministeriön ja puolustusministeriön momenteilta vuoden 2026 kustannukset katetaan nykyisten määrärahakehysten puitteissa.

Johtopäätös

(21) Valiokunta puoltaa Suomen osallistumista operaatio Legioon selonteossa esitetyn mukaisesti. Suomen osallistuminen Operaatio Legioon on tärkeä osoitus Suomen sitoutumisesta Ukrainan tukemiseen tilanteessa, jossa Euroopan valtioiden odotetaan ottavan enemmän vastuuta Ukrainan tukemisesta. Osallistumisen kasvattaminen on myös osa Suomen johdonmukaista ulkopoliittista toimintaa ja vahvistaa entisestään Suomen profiilia Ukrainan vankkana tukijana. Lisäksi osallistumisesta saadaan merkittävää hyötyä Suomen oman puolustuksen kehittämiseksi hyödyntämällä Ukrainasta saatavia oppeja.

Valiokunnan mietintö UaVM 6/2026 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Ulkoasiainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy kannanoton selonteon VNS 4/2026 vp johdosta.

Valiokunnan kannanottoehdotus

Eduskunnalla ei ole huomautettavaa selonteon johdosta.

Helsingissä 9.6.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Johannes Koskinen sd
varapuheenjohtaja Sofia Vikman kok
jäsen Eva Biaudet r
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Inka Hopsu vihr
jäsen Antti Kaikkonen kesk
jäsen Anne Kalmari kesk
jäsen Pia Kauma kok
jäsen Jarmo Lindberg kok
jäsen Antti Lindtman sd
jäsen Veijo Niemi ps
jäsen Tytti Tuppurainen sd
varajäsen Sanna Antikainen ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tiina Larvala